

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 265/2010-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. júla 2010 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti I., s. r. o., B., zastúpenej Advokátskou kanceláriou K., s. r. o., B., v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. J. K., vo veci namietaného porušenia jej základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 173/08 a jeho rozsudkom z 28. januára 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti I., s. r. o., **o d m i e t a** ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. mája 2010 doručená sťažnosť spoločnosti I., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva vyjadriť sa ku všetkým

vykonávaným dôkazom zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 173/08 a jeho rozsudkom č. k. 6 Co 173/08-754 z 28. januára 2010.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ v procesnej pozícii žalobcu sa na Okresnom súde Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) domáhal určenia, že je vlastníkom rozostavanej stavby v katastrálnom území R. Okresný súd rozsudkom č. k. 10 C 54/2003-550 z 18. mája 2007 žalobu sťažovateľa zamietol, keď po vykonanom dokazovaní mal za preukázané, že vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti sa stal jeden zo žalovaných.

V odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa sťažovateľ argumentoval nesprávnym právnym záverom okresného súdu v otázke vlastníckeho práva k stavbe v spojení s nevykonaním sťažovateľom navrhnutých dôkazov. Tvrdil ďalej, že zo zápisnice z pojednávania z 18. mája 2007 *„je zřejmé, že výpis z listu vlastníctva, ktorý mal prevod na tretie osoby preukázať, bol súdu predložený až po vydaní uznesenia, ktorým vyhlásil dokazovanie za skončené“*. Takto mala byť sťažovateľovi postupom okresného súdu odňatá možnosť vyjadriť sa k vykonanému dôkazu.

Krajský súd rozsudkom č. k. 6 Co 173/08-754 z 28. januára 2010 napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil, vo výroku o trovách ho zrušil a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie. V merite veci dospel k záveru, že v čase rozhodovania okresného súdu o predmetnom spore už rozostavaná stavba neexistovala a v konaní bolo tiež preukázané, *„že žalovaný 1/ kúpnu zmluvou predal predmetnú rozostavanú stavbu žalovanému 2/, ktorý následne po dokončení výstavby jednotlivé byty, resp. nebytové priestory predal tretím osobám – občanom, ktorí boli jeho členmi. Ani jeden zo žalovaných teda nie je vlastníkom rozostavanej stavby a v súčasnosti ani vlastníkom jednotlivých bytov a nebytových priestorov, ktoré sa nachádzajú v predmetnom bytovom dome.“*

Podľa názoru krajského súdu sťažovateľ ako žalobca v priebehu konania pred okresným súdom mal „vedomosť o tom, že žalovaný 2/ predal byty nachádzajúce sa v predmetnom bytovom dome tretím osobám – občanom. Napriek tomu až do vynesenia uznesenia, ktorým bolo dokazovanie vyhlásené za skončené, k čomu došlo na pojednávaní 18.5.2007, žalobu nezmenil a ani nenavrhol vstup ďalších účastníkov do konania. Neobstojí preto jeho námietka, že súd prvého stupňa mu svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom, resp. že porušil jeho právo na spravodlivý proces.“.

Vo fáze odvolacieho konania sťažovateľ ako žalobca navrhol vstup vlastníkov bytov a nebytových priestorov v predmetnom bytovom dome do konania, krajský súd to však nepripustil „z dôvodu, že § 92 ods. 1 O.s.p. pre odvolacie konanie neplatí (§ 216 ods. 1 O.s.p.)“. Odvolací súd rovnako nepripustil ani zmenu žaloby, pretože „by sa porušil princíp dvojinstančnosti občianskeho súdneho konania“.

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľ argumentoval nesprávnym právnym záverom krajského súdu v otázke hmotnoprávneho posúdenia veci. Ďalej poukázal na skutočnosť namietanú už v odvolaní, a to vykonaním dôkazu (listu vlastníctva) okresným súdom až po vyhlásení uznesenia, ktorým bolo dokazovanie vyhlásené za skončené. Toto pochybenie však nebolo odstránené ani odvolacím súdom, preto malo podľa sťažovateľa dôjsť „k porušeniu ústavného práva... na súdnu ochranu podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 Dohovoru..., a teda mu bola odňatá možnosť konať pred súdom“.

Argument krajského súdu o potrebe ochrany vlastníckych práv tretích osôb nadobudnutých v dobrej viere bol podľa sťažovateľa prvýkrát použitý „až v rozhodnutí odvolacieho súdu, takže sťažovateľ nielen nemal možnosť sa k takémuto stanovisku vyjadriť, ale zároveň takéto zdôvodnenia rozhodnutia negatívneho pre sťažovateľa nie je možné preskúmať v odvolacom konaní na základe riadneho opravného prostriedku“. Tým mala byť taktiež sťažovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom a podľa jeho názoru bola porušená aj zásada dvojinstančnosti súdneho konania.

Napokon sťažovateľ v predloženej sťažnosti argumentoval aj nedostatkom odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu, pretože sa „argumentačne nevysporiadal s rozhodnutiami súdov v obdobných otázkach, a teda máme za to, že nekonal v súlade s princípom právnej istoty“.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol informáciu, že rozsudok krajského súdu napadol dovolaním.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd v náleze vyslovil:

„Základné práva sťažovateľa podľa článku 46 ods. 1 a článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, boli postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 6Co 173/08 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 6Co 173/08-754 zo dňa 28.01.2010 porušené.

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co 173/08-754 zo dňa 28.01.2010 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 7 000,00 EUR (slovom sedemtisíc eur), ktoré mu je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia, ktoré budú vyčíslené v písomnom vyhotovení tohto rozhodnutia, a to do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal ústavnú súladnosť postupu a rozsudku krajského súdu sp. zn. 6 Co 173/08 z 28. januára 2010 a zároveň uviedol, že proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal 12. apríla 2010 dovolanie podľa § 237 písm. f) v spojení s § 241 ods. 2 písm. c) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). Dovolanie spolu s fotokópiou podacieho

lístka predložil v prílohe sťažnosti. Ku dňu rozhodovania o sťažnosti nebolo o podanom dovolaní rozhodnuté.

Z princípu subsidiarity ako jedného zo základných pojmových znakov právomoci ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ochranu pred ústavným súdom nemožno využiť súčasne alebo pred inými prostriedkami nápravy, ktoré má sťažovateľ k dispozícii, ale že sťažnosť je prípustná iba vtedy, ak napriek vyčerpaniu všetkých prípustných právnych možností nápravy naďalej dochádza k porušovaniu základných práv alebo slobôd sťažovateľa (m. m. IV. ÚS 21/02).

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych predpisov, neznamená samotné podanie oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom (IV. ÚS 177/05).

Ústavný súd pripomína, že dovolanie z dôvodu uvedeného v § 237 písm. f) OSP považuje za účinný právny prostriedok nápravy porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy (postupom súdu bola účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom) (II. ÚS 31/00, II. ÚS 102/04). Táto okolnosť vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o uplatnených námietkach porušenia označených základných práv, ak je zrejmé, že sťažovateľ svoje námietky uplatnil v sťažnosti podanej ústavnému súdu, ako aj v dovolaní podanom Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), pričom v čase rozhodovania ústavného súdu nie je dovolacie konanie skončené. Preto musela byť sťažnosť odmietnutá pre jej predčasnosť, keďže o ochrane označených práv, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, bude vo vzťahu ku krajskému súdu rozhodovať najvyšší súd ako súd dovolací. Súbežné podanie dovolania a sťažnosti na ústavnom súde navodzuje situáciu, keď uvedený princíp subsidiarity síce vylučuje právomoc ústavného súdu, ale iba v čase do rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní. Tejto

situácii zodpovedá aplikácia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje.

Ústavný súd preto zaujal názor (podobne napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 358/09), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti na ústavnom súde je sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní.

Ústavný súd sa však v daných okolnostiach musel zaoberať aj úvahou, aké dôsledky bude mať pre sťažovateľa prípadné posúdenie dovolania najvyšším súdom ako dovolania neprípustného. Pre tento prípad ústavný súd, majúc na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, konštatuje, že v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní, bude sťažovateľovi lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu (porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99 a jeho body 51, 53, 54).

A contrario potom platí, že v prípade vecného posúdenia a rozhodnutia najvyšším súdom o dovolaní bude mať sťažovateľ k dispozícii už iba podanie sťažnosti ústavnému súdu týkajúcej sa tohto rozhodnutia za obvyklých podmienok.

Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale podľa zásady *rationae temporis* ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júla 2010